

Funded by
the European Union

Erasmus+

Извештај о Еразмус+ пројекту у Маниагу, Италија – Драгана Милићевић

1. Дан Маниаго Италија

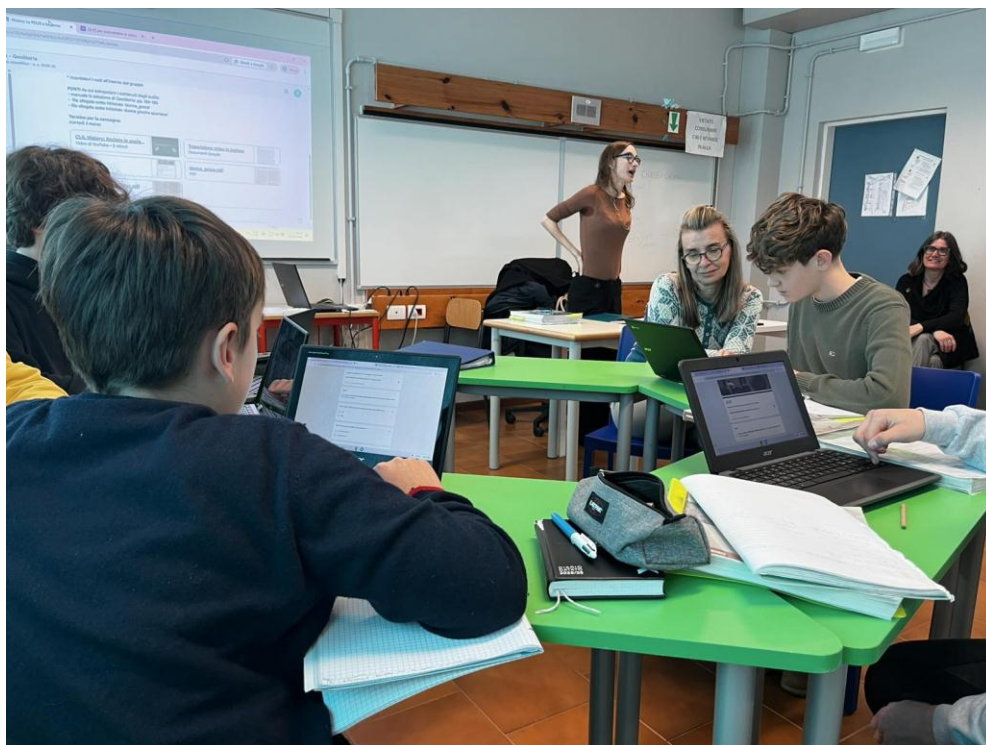
Током првог дана мобилности у оквиру Erasmus програма посетили смо школу Istituto Evangelista Torricelli у месту Maniago. По доласку у школу дочекале су нас колегинице из Erasmus тима, које су нам представиле организацију рада школе и образовне профиле који се реализују у овој установи. Школа је организована у два дела – гимназијски програм општег образовања и стручни програм са различитим образовним профилима.

Funded by
the European Union

Erasmus+

Током обиласка имала сам прилику да видим савремено опремљене кабинете, као и просторије у којима се реализује практична и дуална настава из области електронике и машинства.

Након обиласка школе присуствовала сам настави енглеског језика, где су ученици анализирали дела писца James Joyce. Час је био интерактиван и заснован на употреби мултимедијалних садржаја, уз активно учешће ученика. На часу је коришћена апликација ментиметар, а ток часа био је изузетно динамичан уз константну активност ученика. Ученици су, пратећи презентацију, сами долазили до закључака и одговора на постављена питања у лекцији, а наставница је похвалама и сугестијама мотивисала ученике за даљи рад. Ментиметар као апликација за рад на часу при обради или утврђивању наставне јединице допринела је активном учењу, такође закључак је да је изузетно ефикасна у инклузивном раду са ученицима.

Funded by
the European Union

Erasmus+

Други час који сам посетила био је час науке, током којег су ученици изводили огледе из више научних области: физике, хемије, биологије и екологије. Ученици су кроз практичан рад доказивали Archimedes's principle, испитивали површински напон и густину течности, симулирали ерупцију вулкана, анализирали узорке стена и воде, као и посматрали биолошке узорке под микроскопом. Школа посебну пажњу посвећује еколошком образовању и има програме у којима се ученици обучавају за анализу квалитета воде, уз практичну обуку у локалним компанијама. Присуство оваквом типу часа допринело је продубљивању свести о животној средини, али и о школском дворишту и могућностима одрживости еколошке свести код ученика и самих наставника.

Присуствовала сам и часу физичког васпитања спортског одељења, где су ученици имали оцењивање из скока увис и стреличарства. Школа располаже добро опремљеним спортским салама и богатом спортском инфраструктуром, а одељења имају мањи број ученика, што омогућава квалитетнији рад. Уз активно праћење наставе физичког

Funded by
the European Union

Erasmus+

васпитања подигла сам свест о социјалним вештинама које бих додатно развила код ученика уз употребу Body percussion методу и корелацију са наставом физичког васпитања. Уз овакав метода бих додатно побољшала сарадњу, емпатију и комуникацију код ученика.

Након наставних активности посетили смо планинско село Пофабро, познато по традиционалној архитектури. У поподневним часовима, у пратњи домаћина, обишли смо и језеро Барцис, које се налази у подножју Доломита. Том приликом смо се уверили у снажну посвећеност локалне заједнице очувању природе и подизању свести о значају заштите животне средине.

Ова посета представљала је значајну прилику за размену искустава, упознавање са савременим наставним методама и добром праксом у области практичне наставе и еколошког образовања.

Током првог дана посете самоувереније и ефикасније сам комуницирала са колегама на енглеском језику, али и унапредила језичке компетенције у вези са италијанским језиком.

Субјективни закључак дана:

Основно полазиште савременог приступа учењу је да је то процес активне конструкције знања у одређеном контексту. Оно се одвија кроз интеракцију са конкретном физичком средином и социјалним окружењем, путем развијања односа размене и сарадње. Учење и подучавање почивају на – разноврсним (истраживачким, пројектним, партиципативним, кооперативним) методама које обезбеђују искуство у различитим активностима учења ученика; подстицању мотивације и самосталности у учењу и учења од других и са другима – ослањању на сопствене снаге ученика, развоју самопоштовања и осећања компетентности.

Funded by
the European Union

Erasmus+

У планирању и припремању наставе, наставник планира не само своје већ и активности ученика на часу. Да би сви ученици остварили предвиђене исходе, потребно је да наставник упозна специфичности начина учења својих ученика и да према њима планира и прилагођава наставне активности. Поред уџбеника, као једног од извора знања, наставник планира и како ће подстаћи ученике да користе и друге изворе сазнавања.

2. дан Маниаго Италија

Другог дана наше посете школи Istituto Evangelista Torricelli имала сам прилику да присуствујем настави и упознам се са начином рада у настави страних језика. По доласку у

Funded by
the European Union

Erasmus+

школу, koleginiца Франческа повела ме је на час шпанског језика код наставнице Sare Dicembrino.

На часу је обрађиван одломак из новеле „Магла“, познатог шпанског писца и филозофа. Због сложености и филозофске дубине овог дела, текст се изучава искључиво у завршном разреду Специјализоване језичке гимназије. Током часа наставница је користила мултимедијалну презентацију и визуелне материјале који су ученицима олакшавали разумевање текста и подстицали их на дискусију. Иако не говоримо шпански језик, захваљујући добро структурираној презентацији могли смо да пратимо ток часа и разумемо његове главне циљеве.

Посматрање овог часова омогућило ми је да стекнем увид у савремене приступе настави страних језика, у којима је нагласак на активној улози ученика и развијању комуникацијских компетенција. Настава је била заснована на интеракцији, анализи и дискусији, што подстиче ученике да критички размишљају и самостално износе своја запажања. Посебно је било занимљиво видети како се књижевност и уметност користе као полазна основа за развој језичких вештина. Овакав интердисциплинарни приступ доприноси већој мотивацији ученика, јер повезује учење језика са културом, историјом и уметношћу.

Други час (двочас) који сам посетила био је час француског језика код наставнице Paula Murer, такође са ученицима завршног разреда Специјализоване језичке гимназије.

Час је био тематски посвећен француским сликарима са краја 19. и почетка 20. века.

Међутим, главни циљ часа није био усвајање чињеница о историји уметности, већ развијање језичких компетенција ученика. Ученици су описивали сцене са слика, анализирали визуелне елементе и упоређивали различите уметничке стилове, користећи француски језик као средство комуникације и изражавања. На овај начин културни

Funded by
the European Union

Erasmus+

садржаји су успешно интегрисани у наставу страног језика. Посебно је било занимљиво видети како се књижевност и уметност користе као полазна основа за развој језичких вештина. Овакав интердисциплинарни приступ доприноси већој мотивацији ученика, јер повезује учење језика са културом, историјом и уметношћу. Искуства са ових часова могу бити корисна и за унапређивање моје наставне праксе кроз интеграцију ликовне уметности у завршном разреду при одбради наставних тема попут Романтизма и Импресионизма.

Четврти час који сам посетила био је час физике. Час је био организован у савремено опремљеној учионици, а наставница је користила комбинацију фронталног рада, демонстрације и мултимедијалних садржаја како би ученицима на јасан и занимљив начин приближио наставну тему. Тема часа била је повезана са основним принципима механике, односно кретањем тела и деловањем сила. На почетку часа наставник је кратко подсетио ученике на теоријске основе, а затим је кроз практичне примере и демонстрације објашњавао како се ти принципи примењују у свакодневном животу. Ученици су активно учествовали у разговору, постављали питања и износили своја запажања.

Посебно је било занимљиво што је наставник користио дигиталну презентацију и кратке видео-снимке како би приказао примере из праксе и олакшао разумевање апстрактних појмова. Током часа ученици су радили и кратке задатке, при чему су примењивали научене формуле и заједнички долазили до решења. Овакав начин рада подстицао је сарадњу међу ученицима и развијао њихово логичко размишљање.

Пети час који сам посетила био је час ПО. На часу је обрађена тема професионалне оријентације, која је ученицима помогла да се ближе упознају са могућностима даљег школовања и избора будућег занимања. Током часа наставница је ученицима представила различите образовне профиле, као и основне карактеристике појединих професија. Кроз разговор и презентацију ученици су имали прилику да размисле о својим интересовањима,

Funded by
the European Union

Erasmus+

способностима и плановима за будућност. Наставница је користила презентацију и различите примере из праксе, што је ученицима олакшало разумевање теме и подстакло их на активно учешће. Посматрање овог часа омогућило ми је да стекнем увид у значај професионалне оријентације у образовном процесу. Ученици су били подстицани да износе своја мишљења, постављају питања и размењују искуства са вршњацима. Настава је била заснована на интеракцији и дискусији, што је допринело пријатној радној атмосфери. Оваквим приступом ученици добијају подршку у доношењу важних одлука које се тичу њиховог даљег образовања и професионалног развоја.

Субјективни закључак другог дана:

Посматрање часа физике показало је колико је важно комбиновати теоријско знање са практичним примерима и визуелним приказима. Употреба мултимедијалних садржаја и демонстрација значајно доприноси бољем разумевању сложених појмова из физике и повећава заинтересованост ученика за наставу. Такође, уочила сам да је наставник посебну пажњу посветио укључивању ученика у наставни процес кроз питања, дискусију и решавање проблема. Овакав приступ подстиче ученике да активно размишљају, повезују теорију са праксом и развијају научни начин размишљања, што је у великој мери слично са наставном праксом у нашој школи.

Оно што је бих посебно издвојила је опремљеност школских кбинета у којима ученици имају већу употребу демонстрационих огледа, дигиталних презентација и активности које подстичу ученике на самостално закључивање и тимски рад. Овакви методи доприносе динамичнијој настави и бољем разумевању не само природних наука, већ и осталих наставних предмета важних у процесу васпитања и образовања.

И током данашње посете часова евидентана је планирана активност како наставника тако и ученика, као и јасни циљеви и очекивани исходи.

Funded by
the European Union

Erasmus+

3. дан Маниаго Италија

Први час који сам посетила био је час математике. Час су заједно водили наставница и ученик што је представљало изузетан пример партнерског односа у настави и активног учешћа ученика у образовном процесу.

Други час који сам посетила је реализован кроз дебату на тему „Путовање“, а водили су је наставници приватне америчке школе. Главни циљ часа био је усавршавање енглеског језика уз подстицање ученика на аргументовану дискусију и развоја вештина јавног наступа.

Ученици су били подељени у групе и дискутовали о предностима и недостацима различитих дестинација истовремено предлажући и бирајући идеална места за путовање.

Наставници су модерирали дебату, давали смернице за употребу правилног енглеског језика и подстицали креативност у аргументовању.

Час је био интерактиван, ученици су активно учествовали, усавршавали вокабулар и

Funded by
the European Union

Erasmus+

граматику кроз разговор, а истовремено су развијали вештине критичког мишљења и тимског рада. Дебатни формат је омогућио практичну примену језика у реалним комуникацијским ситуацијама, а избор места за путовање мотивисао је ученике да користе језик на занимљив и релевантан начин.

Трећи час професионалне оријентације био је посвећен теми избора занимања, са посебним освртом на стереотипе о занимањима „за жене“ и „за мушкарце“. Наставница је водила дискусију о разноликости професија и подстицала ученике да размотре личне интересе, способности и могућности развоја каријере, независно од пола.

Ученици су активно учествовали у размени мишљења, анализирајући примере различитих професија и критички разматрајући зашто постоје предрасуде у вези са полом и занимањима. Час је такође укључивао активности за развој свести о сопственим компетенцијама и мотивисање ученика да доносе информисане и равноправне изборе у будућој каријери.

У целини, час је био интерактиван, мотивишућ и допринео развоју критичког мишљења, самопоуздања и свести о важности једнаких могућности у професионалном животу.

Последња два часа која сам посетила били су СНА-музичка секција.

Ученици који су се определили за ову ваннаставну активност једном недељно имају двочас, а након тога дружење.

У бенду свира 15 ученика на различитим инструментима, највише ритмичким (ударалке, гитаре). Посебно је занимљиво што сви ученици певају као солисти, а песме најчешће бирају сами уз консултације са наставником. Сви ученици секције су одлични ученици, а бављење музиком је чиста љубав и на добровољној бази. Током разговора више пута су напоменули да им је музика и свирање у школском бенду релаксирајући иако им доста времена одузима због увежбавања песама. Посебно им је значајно јер се на пробама

Funded by
the European Union

Erasmus+

друже сви, без обзира на годиште, одељење, разред или националност.

Наставник користи компјутерски програм Сибелијус (који се и код нас у писању аранжмана најчешће користи) у расписивању аранжмана за инструменте које ученици свирају. Школа, осим бубњева, не поседује инструменте, већ ученици доносе своје од куће. осим песама на италијанском језику, ученици певају добро познате хитове на енглеском језику.

Посета овом часу донела упоређивања вођења хора и оркестра, као и методичког приступа у раду са ученицима. Кроз окупљање ученика на овај начин приметна је већа креативност ученика и на осталим часовима, као и већа толеранција у разним радионицама и дебатама- како су колеге из школе нагласиле.

Након овог изузетно активног дана, са колегама сам посетила школу мозаика у

Спилимбергу и присуствовала радионицама на два часа.

Наставница школе спровела нас је по учионицама и радионица, као и по изложбеним салонима где су представљени радови ученика свих генерација.

Посета овој школи допринела је развој предузетничких компетенција које ћу применити у свом педагошком раду. Кроз размену искустава и идеја са наставницима школа унапредила сам начин реализације часа предузетништа и добила нове идеје у примени метода.

Субјективни закључан дана:

Дан је био изузетно инспиративан и разноврстан. Посматрање часова математике, дебате на енглеском језику, професионалне оријентације и музичке секције показало ми је различите приступе настави- од партнерског учења и интерактивних дискусија до креативног изражавања кроз музику. Посебно је било корисно уочити како активна улога ученика, дебате и ваннаставне активности мотивишу и развијају креативност, критичко мишљење и тимски рад. посета школи мозаика у Спилимбергу додатно је обогатила моје

Funded by
the European Union

Erasmus+

искуство, пружајући нове идеје за развој предузетничких и педагошких компетенција.

У целини, дан је био комбинација професионалног учења, размене искустава и културног развоја, што ми је дало бројне инспиративне импулсе за примену у сопственој настави.

Funded by
the European Union

Erasmus+

4. дан Маниаго Италија

Дан је започео пријатним дружењем у школи, где су нам колегинице из Ерасмус тима припремиле доручак и где смо имали прилику да упознамо још колега из школе из различитих предмета.

Након кратког разговора и размене утисака уз доручак, присуствовала смо двочасу историје на које су примењене CLIL (Content and Language Integrated Learning) и TEAL (Technology-Enhanced Active Learning) методе у настави.

Тема часа била је позиција жена у Атини и Риму, што је омогућило ученицима да продубе своја знања из историје, а у исто време и да вежбају енглески језик у контексту стручног садржаја.

Funded by
the European Union

Erasmus+

Наставница је користила мултимедијалне презентације, дигиталне квизове и интерактивне задатке, што је подстакло активно учешће ученика и омогућило им да кроз дискује и самосталан рад развијају критичко мишљење.

Евалуација часа реализована је на енглеском језику кроз квиз који су ученици радили на лаптоповима, чиме је час добио додатни ниво интерактивности и примене савремених технологија у настави.

Током часа унапредила сам низ компетенција укључујући:

1. Планирање и имплементација CLIL методе што подразумева како интегрисати наставни садржај и страни језик тако да се подстакне дубље разумевање предмета и језика.
2. Примена TEAL приступа што подразумева стицање искуства у коришћењу технологије за интерактивно учење и мотивисање ученика за самосталан и колективан рад.
3. Фасилитација интеракције и дискусије што подразумева развој вођења часа тако да ученици активно учествују и размењују идеје.
4. Међукултурална (крос култура) и језичка компетенција што подразумева развој способности да се садржај предмета представи на страном језику, што подстиче интеркултурално разумевање и језичку комуникацију.

Све је ово довело до тога да час буде интерактиван, мотивишући и усмерен ка активној улози ученика, а мени је омогућило да продумам своје знање о савременим педагошким методама и практичним применама у настави.

Трећи час који сам посетила био је час науке-геологија, а час је реализован у првом разреду спортског одељења. Настава је одржана на матерњем-италијанском језику, што је омогућило да се предметни садржај учи у познатом језичком контексту, уз већу активну дискусију и разумевање. Час је реализован кроз презентацију на паметној табли која је визуелно подржала објашњење наставнице и омогућила лакше повезивање теоријских

Funded by
the European Union

Erasmus+

појмова са конкретним примерима. Ученици су били активно укључени у дискусију, постављали су питања, давали примере из свакодневног живота и размењивали мишљења о различитим геолошким појавама.

Наставница је одржала динамичан и интерактиван час комбинујући визуелне, аудитивне и практичне елементе у настави што је подстакло рад у групи, критичко мишљење и самостално закључивање.

Четврти час којем сам присуствовала био је час математике, на којем су били присутни три ученика четврте године математичког одељења. Ови ученици нису учествовали у недељи енглеског језика, већ су као алтернативу изабрали додатни курс математике, што је омогућило да се наставни садржај прилагоди њиховим индивидуалним потребама и интересовањима.

Час је био структуриран тако да се фокусира на развијање дубљег разумевања математичких концепата, уз акценат на практичну примену знања кроз задаке и решавање проблема. Наставник је користио комбинацију директног објашњавања и вођења интерактивних вежби, омогућавајући ученицима да активно учествују, постављају питања и размењују своје приступе решавању задатака.

Пети час сам провела код колегинице Кристине, чланице Ерасмус тима, на часу италијанског језика. Час је одржан у одељењу Quinta A, ученика завршне – пете године математичког одељења. Наставница је водила час тако да је омогућила активно укључивање ученика у различите наставне активности, као што су дискусије, решавање задатака и групни рад. Ученици су показали висок ниво знања, мотивације и међусобне сарадње, што је допринело динамичној и позитивној атмосфери у учионици.

Посматрање овог часа ми је омогућило да уочим како добро осмишљене активности и интерактиван приступ могу мотивисати ученике и подстаћи њихову активну улогу у

Funded by
the European Union

Erasmus+

учењу, као и да развијам компетенције у планирању и вођењу zanimljivih и ефикасних језичких часова.

У поподневним часовима организован је одлазак у Удине, град богат историјским и културним споменицима. Ова посета омогућила нам је да се боље упознамо са локалном културом, историјом и архитектуром, што је додатно обогатило наше искуство током Ерасмус мобилности.

Субјективни закључан четвртог дана:

Дан је био веома инспиративан и обогаћујући. Посматрање различитих часова показало ми је како савремене методе као што су CLIL и TEAL могу оживети наставу и мотивисати ученике на активно учешће, док је интерактиван приступ, коришћење технологије и мултимедијалних алата допринео развоју критичког мишљења и самосталног закључивања. Такође, часови на матерњем и страном језику омогућили су увид у важност језичке и међукултурне компетенције, а рад у различитим предметима показао је како прилагођавање наставе интересовањима и потребама ученика чини учење ефективнијим. Посета граду Удине додатно је продубила културно искуство и утицала на осећај повезаности са локалном средином. У целини, дан је био комбинација професионалног учења, размене искустава и културне инспирације, што ми је пружило нове идеје за примену у сопственој настави.

5.дан Маниаго Италија

Први час који сам посетила био је час енглеског језика, а тема је била комуникација у свакодневним ситуацијама. Наставница је ученицима представила нови вокабулар и граматичке структуре које се користе у разговору о хобијима, школским обавезама и свакодневним активностима. Током часа ученици су учествовали у различитим активностима: радили су у паровима и групама, вежбали дијалоге и

Funded by
the European Union

Erasmus+

припремали кратке презентације. Наставница је користила визуелне материјале и аудио-записе како би подstакла интересовање и olakшала razumeвање теме. Ученици су били охрабrenи да активно говоре, постављају питања и коментаришу одговоре вршњака, што је допринело динамичној и интерактивној атмосфери. Посматрање овог часа омогућило ми је да уочим значај практичног коришћења језика за развој комуникативних вештина и самопоуздања ученика. Током часа коришћена је TEAL метода.

Други час који сам посетила био је час физичког васпитања обрађивана је тема тимске игре и развој физичких способности. Наставник је ученицима представио различите вежбе које унапређују кондицију, координацију и сарадњу у тиму. Током часа ученици су учествовали у групним активностима као што су фудбал, одбојка и вежбе загревања и истезања. Наставник је користио практичне демонстрације и објашњења техника, што је ученицима помогло да правилно изводе вежбе и активно учествују. Посматрање овог часа омогућило ми је да уочим значај физичког васпитања у развоју здравих навика, тимског духа и мотивације ученика. Ученици су били охрабrenи да износе своје предлоге, сарађују и подржавају вршњаке, што је допринело позитивној и динамичној атмосфери часа.

Трећи час који сам посетила био је такође физичко васпитање, али у спортској хали. Спортску халу школа закупљује од града Манијага, а ученици имају обавезу да користе теретану, базене, кошаркашке терене и остало. Ово се посебно односи на спортско одељење, али и на сва остала одељења и разреде. Посетом часовима физичког васпитања упоредила сам могућности школе у Италији и код нас и колико се заправо ради на промоцији здравог начина живота. Ученици школе су најпре радили вежбе загревања у теретани, а онда прешли на кардио програм. Свако од ученика на овом часу бави се неким од спортова и сходно томе је час био и вођен. Ученици су били фокусирани на делове који

Funded by
the European Union

Erasmus+

су неопходни за спорт којим се баве.

Четврти и пети час био је реализован као двочас-наука. Час је био реализован на италијанском језику, а уеници су имали задатак испитивање узорака воде. Ученици су имали задатак да припреме и кратку презентацију о начину очувања еко система, заштите животне средине, као и очување водоводног система.

Час је реализован кроз веома велику посвећеност наставнице и ангажовања ученика, који су се у својим групама потрудили на пронађу најбоље решење у очувању еко система.

Након полседњег часа, поздравили смо се са колегама из школе, директорком школе и кренули пут Краљева.

Субјективни закључак:

Данас сам имала прилику да присуствујем разнооверним часовима у школи Еванђелиста Торичели, што ми је омогућило да стекнем свеобухватни увид у наставне методе и приступ ученицима у италијанском образовном систему. Посматрање часа енглеског језика показало ми је значај активног учешћа ученика и примену TEAL методе која подстиче интеракцију, критичко размишљање и комуникативне вештине. Часови физичког васпитања у спострској хали и на базену су били су изузетно инспиративни јер сам могла да уочим колико школа у Италији посвећује пажњу развоју физичких способности ученика, здравим навикама и тимском духу.

Такође, учешће ученика у практичним активностима као што је испитивање узорака воде и израда презентације о очувању животне средине показало је колико је наставни процес оријентисан на активно учење и примену знања у стварним ситуацијама. Овакви часови подстичу креативност, сарадњу и осећај одговорности код ученика.

Свеукупно, током свих ових дана имала сам прилику да упоредим италијански и наш образовни систем, приметим снажну оријентацију на практичну примену знања и

Funded by
the European Union

Erasmus+

активну улогу ученика у настави. Све ми је оставило позитиван утисак и инспирисало ме је на размишљање о могућностима унапређења наставних метода у нашој школи.

Драгана Милићевић, проф. музичке културе

